

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027

Αποτελέσματα διαβούλευσης Εννοιολογικού Υπομνήματος
(Concept Paper)

Παρουσίαση Προγράμματος ΔΑΜ

Σταύα Αγγελίδη, Στέλεχος Ο.Υ. ΜΟΔ ΣΔΑΜ

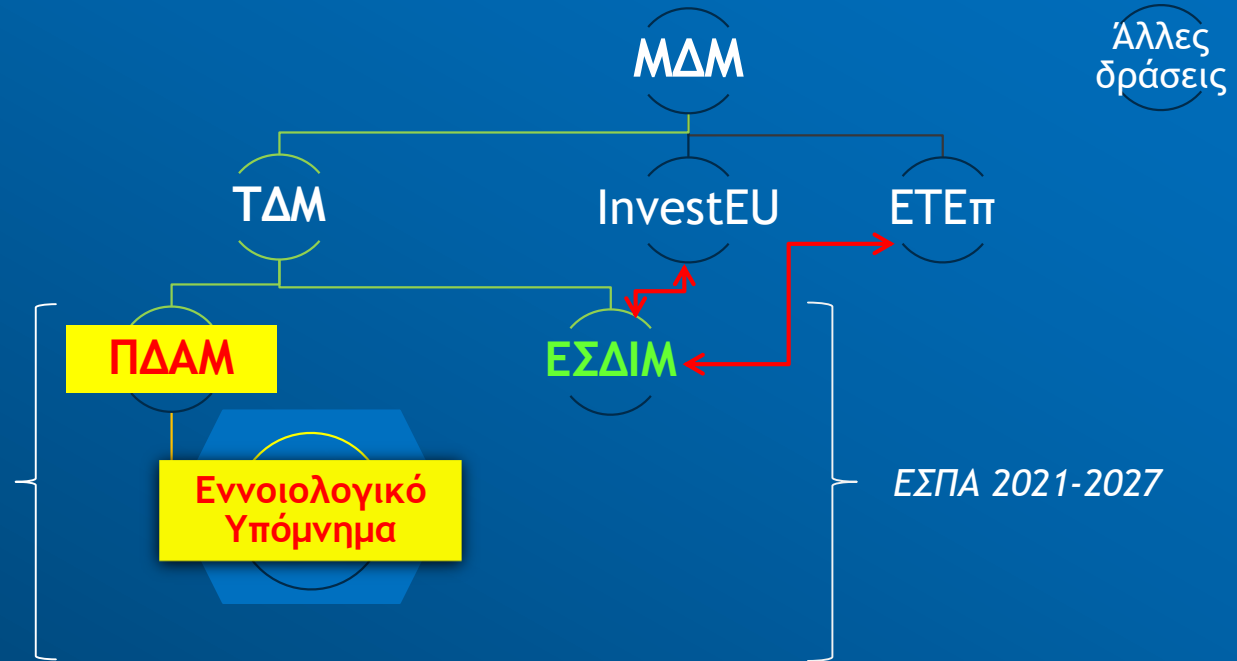
ΑΘΗΝΑ, 16.06.2021

Πορεία επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας για την Ένωση έως το 2050 Αξιοποίηση πόρων Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου περιόδου 2021 έως 2027

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

- ΜΔΜ: Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης
- ΤΔΜ: Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
- ΕΣΔΙΜ: Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης
- Π ΔΑΜ: Πρόγραμμα Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027
- Εννοιολογικό Υπόμνημα: Υπόμνημα βασικών αρχών Π ΔΑΜ

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

Αποτελεί

1^ο κείμενο διαβούλευσης του ΠΔΑΜ 2021-2027 με τους θεσμικούς εταίρους, τους εμπλεκόμενους φορείς και τους πολίτες

Εκπονήθηκε

σε συνέχεια των κειμένων ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας, Δήμου Μεγαλόπολης, Νήσων Βορείου - Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης, τα οποία οριστικοποιούνται, μετά την διαδικασία α' διαβούλευσης

Περιλαμβάνει

- πλαίσιο κατάρτισης του ΠΔΑΜ
- αρχιτεκτονική Προγράμματος
- κατευθύνσεις σχεδιασμού αναπτυξιακής στρατηγικής
- διαδικασία εφαρμογής

**Εννοιολογικό Υπόμνημα
Βασικών αρχών
Προγράμματος ΔΑΜ
2021-2027
-
Διαβούλευση**

Διαδικασία διαβούλευσης

1^η φάση (Υπόμνημα): 06.04.2021 - 26.04.21

Ανάρτηση Υπομνήματος και Ερωτηματολογίου στην ιστοσελίδα sdam.gr

Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

Αξιολόγηση - ενσωμάτωση παρατηρήσεων & προτάσεων

2^η φάση: Ιούνιος 2021

Διαβούλευση ΠΔΑΜ 2021-2027 & Έδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης

Ολοκλήρωση διαβούλευσης

Υποβολή και έγκριση ΠΔΑΜ 2021-2027 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Ερωτηματολόγιο - δομή *

Εννοιολογικό Υπόμνημα
Βασικών αρχών
Προγράμματος ΔΑΜ
2021-2027

-
Διαβούλευση
Ερωτηματολόγιο - δομή

1. Χαρακτηριστικά
ερωτώμενων

2. Αξιολόγηση
Προβλημάτων

3. Αξιολόγηση **
προτεραιοτήτων -
πεδίων εφαρμογής
ΠΔΑΜ (Υπόμνημα)

4. Σχόλια -
Προτάσεις

* Κλειστές ερωτήσεις και ελεύθερος σχολιασμός

** Διαβάθμιση απαντήσεων αξιολόγησης: Εξαιρετικά -Πολύ -Μέτρια -Λίγο -
Καθόλου σημαντική

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-
Διαβούλευση
 Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση
 αποτελεσμάτων

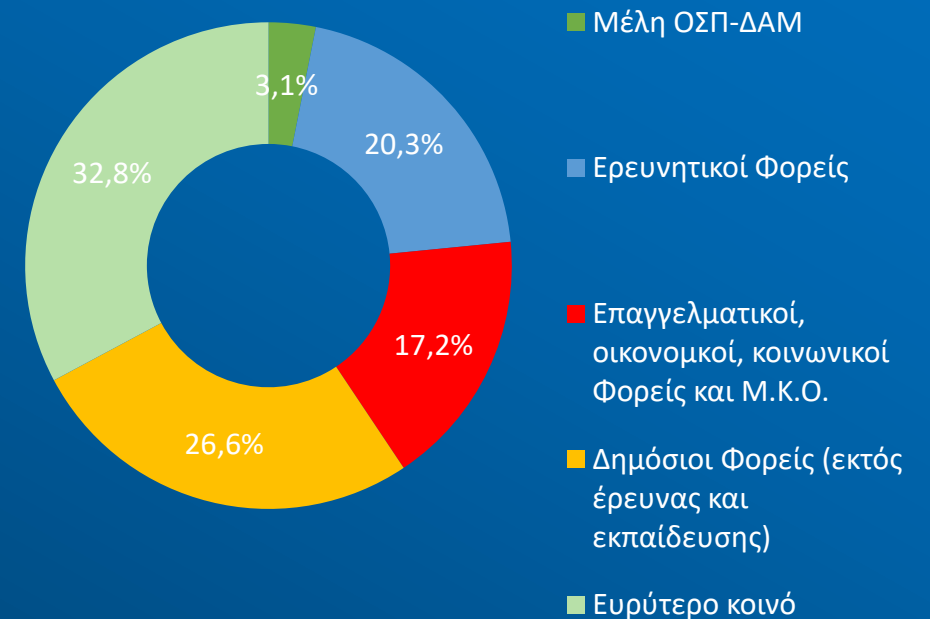
1. Χαρακτηριστικά
ερωτώμενων

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

α. Εξάρτηση ή μη, από δραστηριότητες ΔΕΗ

Περίπου το 1/4 των απαντήσεων προέρχονται από άτομα ή φορείς που εξαρτώνται από δραστηριότητες ΔΕΗ

β. Φορείς διαβούλευσης

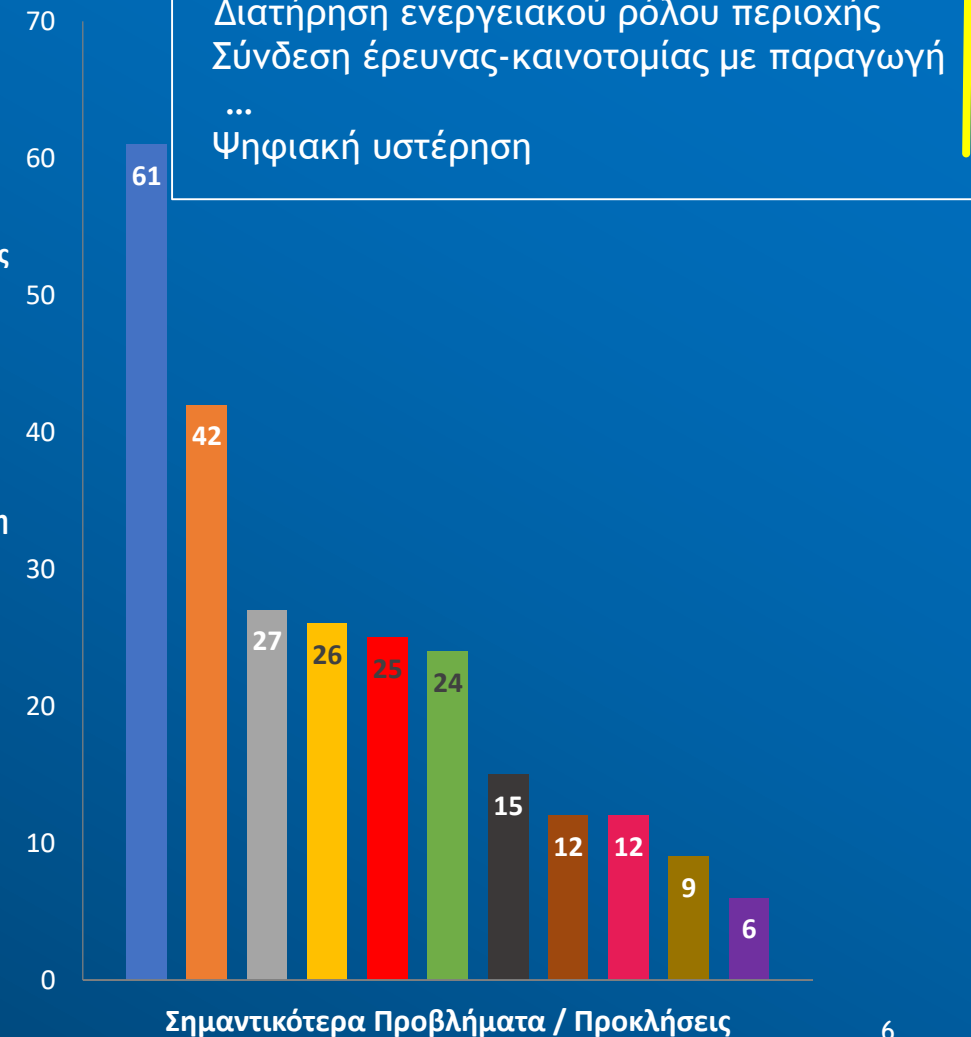
Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

2. Αξιολόγηση Προβλημάτων

- Απασχόληση και ανεργία
- Περιβαλλοντική αποκατάσταση
- Διατήρηση του ρόλου της περιοχής ως ενεργειακού κέντρου της χώρας με βάση νέες μορφές ενέργειας
- Επιδόσεις στην έρευνα και την καινοτομία και σύνδεση με την παραγωγή
- Εκσυγχρονισμός και διαφοροποίηση των επιχειρήσεων
- Αναβάθμιση προσόντων και επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού
- Χώροι για την εγκατάσταση επιχειρήσεων
- Θέρμανση
- Ζητήματα συνυφασμένα με την ποιότητα ζωής (απορρίματα, ύδρευση, κινητικότητα)
- Ψηφιακή υστέρηση όσον αφορά σε υποδομές και υπηρεσίες
- Άλλο

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

3. Αξιολόγηση
προτεραιοτήτων -
πεδίων εφαρμογής
ΠΔΑΜ (Υπόμνημα)

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Προτεραιότητες «Εξαιρετικά σημαντικό»

- Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου **89%**
- Υποστήριξη ίδρυσης νέων επιχειρήσεων **86%**
- Ενίσχυση- προώθηση επιχειρηματικότητας **73%**
- Αναπροσαρμογή χρήσεων γης, Κυκλική οικονομία **55%**

% επί συνόλου συμμετεχόντων

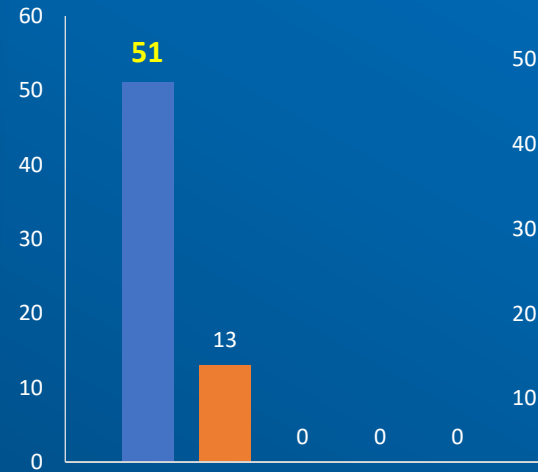
Πεδία εφαρμογής «Εξαιρετικά σημαντικό»

- Υποστήριξη ίδρυσης νέων επιχειρήσεων
- Επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογίας
- Αναγέννηση- απορρύπανση- αποκατάσταση εδαφών, εγκαταλελειμμένων κτηρίων
- Αναζήτηση εργασίας
- Πράσινες υποδομές

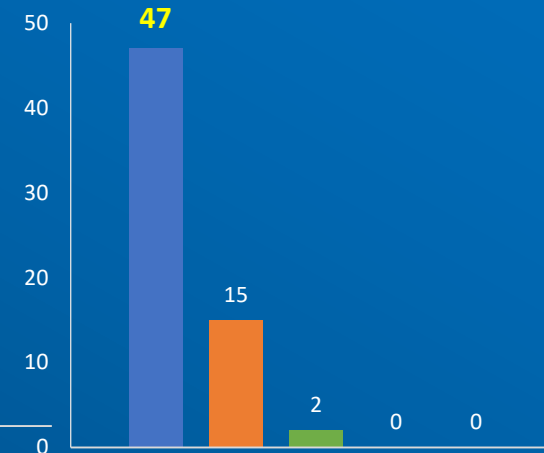

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

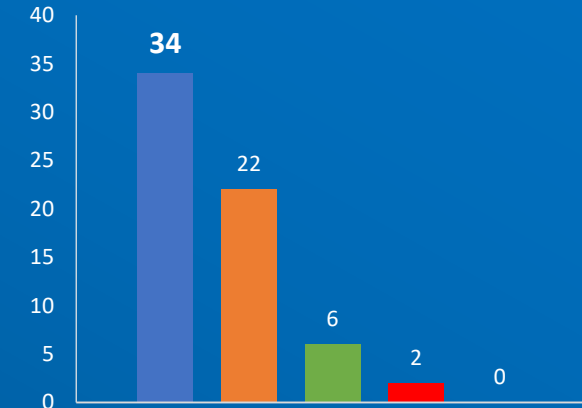
Προτεραιότητες, απεικόνιση

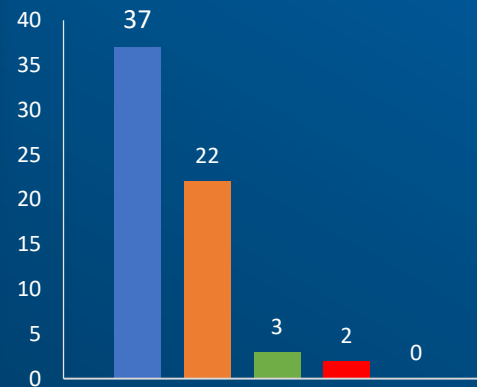
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου

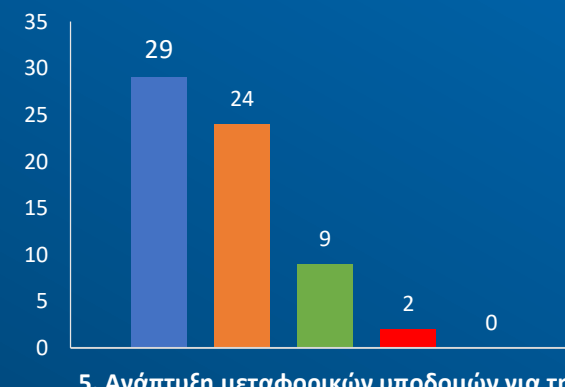
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

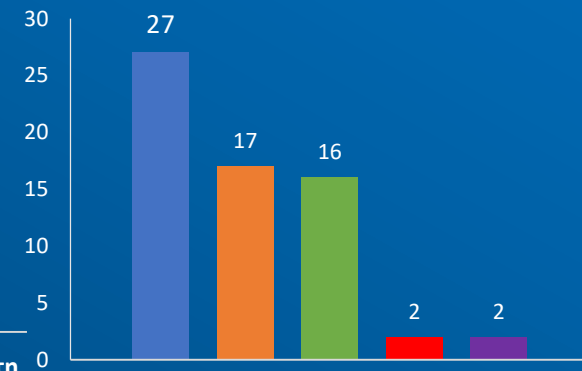
2. Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα

3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία

5. Ανάπτυξη μεταφορικών υποδομών για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και ψηφιακή διασυνδεσιμότητα

6. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

3. Αξιολόγηση
προτεραιοτήτων -
πεδίων εφαρμογής
Π ΔΑΜ (Υπόμνημα)

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

- Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

4. Σχόλια - Προτάσεις

1/6

Χαρακτηριστικά

- Περίπου το 1/3 σχολίων προέρχονται από εξαρτώμενους από δραστηριότητες ΔΕΗ
- Αφορούν κυρίως στις ηπειρωτικές περιοχές μετάβασης
- Σύνδεση σχολίων με ΕΣΔΙΜ

Παρατηρήσεις αναφορικά με

- χωρική εμβέλεια παρεμβάσεων ΠΔΑΜ
- αναγκαιότητα ανάδειξης χαρακτηριστικών περιοχών μετάβασης & διατήρησης χαρακτήρα τοπικών κοινωνιών
- τρόπο αποκατάστασης εδαφών και κτηρίων

Προτάσεις αναφορικά με

- συγκεκριμένες παρεμβάσεις ανά περιοχή μετάβασης, εξειδικευμένες δράσεις συχνά καινοτόμες σε τομείς όπως ενέργειας, τουρισμού κ.ά.
- τρόπους αξιοποίησης περιοχών & λιμνών
- διαδικασίες ωρίμανσης έργων & ενίσχυση Δικαιούχων

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

4. Σχόλια -
Προτάσεις

2/6

Λοιπές παρατηρήσεις

- Συμμετοχή Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού στις διαδικασίες και την διακυβέρνηση ΣΔΑΜ ✓
- Ανάγκη διακριτού πλαισίου κινήτρων ✓
- Συμπερίληψη Εθνικών σχεδίων δράσης τομέων ✓
- Προϋπόθεση επιτυχίας και επίτευξης στόχων του ΠΔΑΜ η συνέργεια με τα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 και αξιοποίηση όλων των πηγών χρηματοδότησης ✓
- Συμπλήρωση ΠΔΑΜ με έργα, χρονοδιαγράμματα, κατανομή πόρων ✓

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

4. Σχόλια - Προτάσεις

3/6

Διακριτό πλαίσιο κινήτρων

Κίνητρα - Ενέργειες

- Συμμετοχή Τεχνικής Γραμματείας ΣΔΑΜ στη Ομάδα Εργασίας του Υπ. Οικονομικών για τη διαμόρφωση της θέσης της χώρας επί της υπό διαβούλευση πρότασης της Επιτροπής για τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ) για την περίοδο 2022-2027
 - Διατύπωση βάσει τεκμηριωμένων εισηγήσεων, της αναγκαιότητας πρόβλεψης ειδικής αντιμετώπισης των ελληνικών περιοχών μετάβασης, ως εξαιρετικά επηρεαζόμενων από τις επιλογές του στόχου της Πράσινης Συμφωνίας της Ένωσης
 - Πρόταση αύξησης των μέγιστων εντάσεων ενίσχυσης που ορίζονται στις Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα έως και 20 εκατοστιαίες μονάδες σε περιοχές μετάβασης
- Σύσταση και συγκρότηση συμβουλευτικού, τεχνικού και υποστηρικτικού Οργάνου προς τη Συντονιστική Επιτροπή ΣΔΑΜ [Ομάδα Εργασίας & Διοίκησης Έργου Σχεδιασμού και Εφαρμογής καθεστώτων ενίσχυσης στις λιγνιτικές περιοχές (ΟΔΕ Κινήτρων)]
 - Διαβουλεύσεις με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού αναφορικά με τη θέσπιση Ειδικού Καθεστώτος για τις περιοχές ΔΑΜ

Κίνητρα - Ενέργειες

Ανακοίνωση Επιτροπής C (2021) 2594 final, Απρίλιος 2021

«Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, με περίοδο εφαρμογής 2022-2027»

Ειδικές διατάξεις για τη διευκόλυνση της στήριξης στο πλαίσιο του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, σύμφωνα με τις αρχές της συνοχής

✓ Δυνατότητα αύξησης των μέγιστων εντάσεων ενίσχυσης για “εδάφη” που προορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ, κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες. Η αύξηση των εντάσεων δεν σχετίζεται με το χρηματοδοτικό μέσο, αλλά με τα “εδάφη” μετάβασης

✓ Προϋποθέσεις εφαρμογής

- έκδοση Κανονισμού ΤΔΜ

- τα “εδάφη” να περιλαμβάνονται σε Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή

- τα “εδάφη” να βρίσκονται σε ενισχυόμενες περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 107, 3, «α» της Συνθήκης

Οι ελληνικές περιοχές μετάβασης καλύπτουν τις προϋποθέσεις χορήγησης αυξημένων εντάσεων

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση

Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση
αποτελεσμάτων

4. Σχόλια -
Προτάσεις

4/6

Διακριτό πλαίσιο κινήτρων

Κίνητρα - Ενέργειες

Ανακοίνωση Επιτροπής [C (2021) 2594 final, 19.4.2021]

Πίνακας διαμόρφωσης εντάσεων ενίσχυσης

Περιφέρειες [Περιοχές άρθρου 107/3 "α" Συνθήκης]	1.1.2017 έως 31.12.2021		1.1.2022 έως 31.12.2027			
	Ισχύων ΧΠΕ		πρόταση Επιτροπής (τέλος 2020)	Ανακοίνωση Επιτροπής (19.4.2021)	Περιοχές στήριξης ΤΔΜ	
	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ* %	max % ένταση ενίσχυσης για μεγάλες** επιχειρήσεις	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ* %	max % ένταση ενίσχυσης για μεγάλες** επιχειρήσεις	Περιοχές στήριξης ΤΔΜ max % ένταση ενίσχυσης για μεγάλες** επιχειρήσεις	Ποσοστιαία αύξηση από ισχύοντα ΧΠΕ
Δυτική Μακεδονία	55<ΑΕΠ<65	25	59,67	40	40 + 10	25
Πελοπόννησος	55<ΑΕΠ<65	35	56,67	40	40 + 10	15
Βόρειο Αιγαίο	ΑΕΠ<55	35	49	50	50 + 10	25
Νότιο Αιγαίο	ΑΕΠ>65	20	73,67	30	30 + 10	20
Κρήτη	55<ΑΕΠ<65	25	58,33	40	40 + 10	25

• στοιχεία ΑΕΠ: τριετής μέσος όρος για την περίοδο 2016-2018 (ΕΕ των 27 = 100), επικαιροποίηση 23.3.2020

** Για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις προβλέπεται προσαύξηση +10% και +20% αντίστοιχα.

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση
Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση
αποτελεσμάτων

4. Σχόλια -
Προτάσεις

5/6

Διακριτό πλαίσιο κινήτρων

Κίνητρα - Ενέργειες

«Πλαίσιο παροχής κινήτρων στήριξης επιχειρήσεων στο πλαίσιο του ΣΔΑΜ, 2022-2027»

Εξετάζεται η εκπόνηση Πλαισίου κινήτρων ΔΑΜ 2021-2027 για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων στις περιοχές μετάβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Κανονισμού ΤΔΜ και της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, με ορίζοντα εφαρμογής από 1.1.2022 και τους διαθέσιμους πόρους.

Στόχος είναι να συγκροτηθεί ένα ελκυστικό επιχειρηματικό περιβάλλον για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων, προκειμένου να στραφεί η τοπική οικονομία σε νέους παραγωγικούς τομείς και να ενισχυθεί η απασχόληση.

Το Οικοσύστημα διαμόρφωσης και διαχείρισης κινήτρων ΣΔΑΜ (ΟΔΕ Κινήτρων) ενισχύεται με τον ΕΦΕΠΑΕ (επενδύσεις ΔΑΜ που εμπίπτουν στον κανόνα De minimis), την Enterprise Greece (προσέλκυση-καθοδήγηση και διευκόλυνση μεγάλων επενδύσεων ΔΑΜ, από μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις) και τέλος Σύμβουλο τεχνικής υποστήριξης που θα συνεργαστεί με την ΟΔΕ Κινήτρων για την προετοιμασία του Πλαισίου παροχής κινήτρων στήριξης επιχειρήσεων στο πλαίσιο του ΣΔΑΜ.

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση Ερωτηματολόγιο - Αποδελτίωση αποτελεσμάτων

4. Σχόλια -
Προτάσεις

6/6

Διακριτό πλαίσιο κινήτρων

Διαδικασία διαβούλευσης - 1^η φάση

Εννοιολογικό Υπόμνημα Βασικών αρχών Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027

-

Διαβούλευση Αξιολόγηση-ενσωμάτωση παρατηρήσεων & προτάσεων

- Επεξεργασία αποτελεσμάτων από Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ λαμβάνοντας υπ' όψη:
 - Συμβατότητα προτάσεων με το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο (Κανονισμοί ΤΔΜ, Κοινών Διατάξεων ΕΣΠΑ 2021-2027, κ.ά.) και εθνικές στρατηγικές
 - Συνάφεια προτάσεων με ΕΣΔΙΜ
 - Συμφωνία προτάσεων με αποφάσεις θεσμικών Οργάνων ΣΔΑΜ (Κυβερνητική και Συντονιστική Επιτροπή)

Συνεργασία με Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Συνεργασία με ΕΥΣΣΑ (ΥΠΑΝΕΠ) και
λοιπούς φορείς Προγραμματισμού σε
κεντρικό και σε τοπικό επίπεδο

- Ολοκλήρωση ενσωμάτωσης αποτελεσμάτων διαβούλευσης -
οριστικοποίηση του σχεδίου ΠΔΑΜ 2021-2027

Συνεργασία με Σύμβουλο
εκπόνησης Προγράμματος

Εννοιολογικό Υπόμνημα
Βασικών αρχών
Προγράμματος ΔΑΜ
2021-2027
-
Διαβούλευση

Διαδικασία διαβούλευσης - συνέχεια

- Σήμερα, έχει ξεκινήσει η 2^η φάση Διαβούλευσης Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 και ΕΣΔΙΜ, Ιούνιος 2021

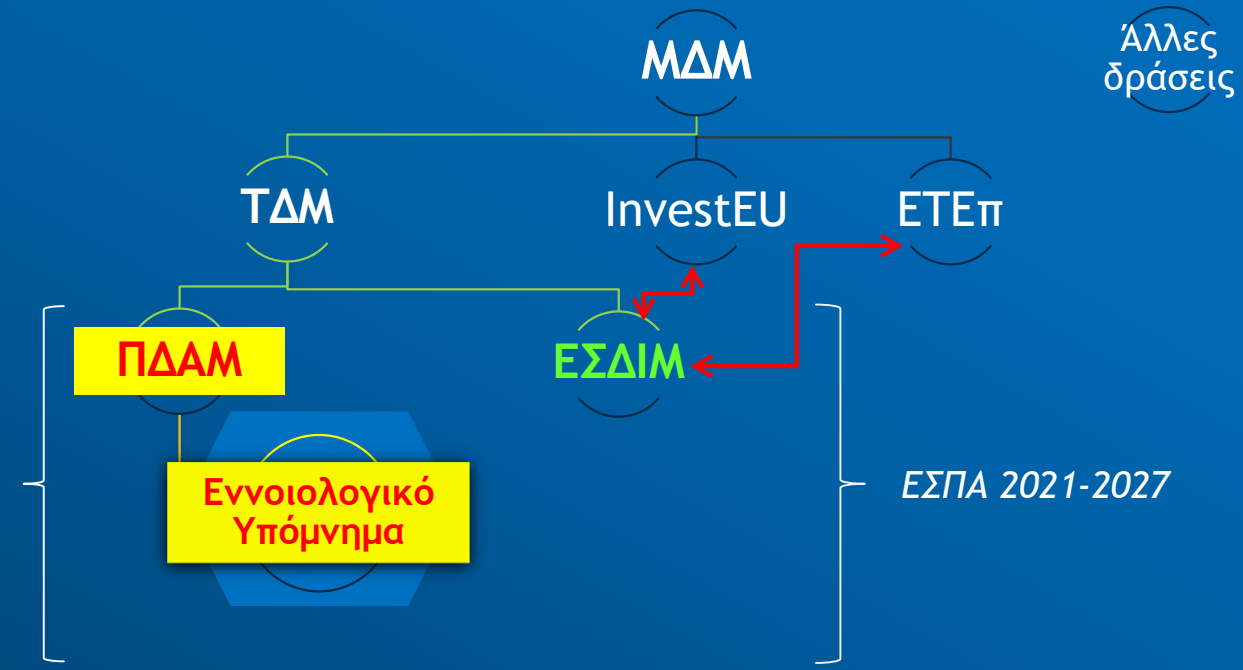
Ολοκλήρωση διαβούλευσης

Επίσημη Υποβολή και Έγκριση ΠΔΑΜ 2021-2027 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πορεία επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας για την Ένωση έως το 2050
 Αξιοποίηση πόρων Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου περιόδου 2021 έως 2027

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

- ΜΔΜ: Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης
- ΤΔΜ: Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
- ΕΣΔΙΜ: Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης
- Π ΔΑΜ: Πρόγραμμα Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027
- Εννοιολογικό Υπόμνημα: Υπόμνημα βασικών αρχών Π ΔΑΜ

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027
ΤΔΜ

Κανονισμός ΤΔΜ

- Ειδικός Στόχος: «να δοθεί η δυνατότητα στις Περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης ως το 2050, με βάση τη συμφωνία των Παρισίων»
- Συμβολή στην υλοποίηση των ΕΣΔΙΜ

ΠΔΑΜ σε πλήρη αντιστοίχιση με τα ΕΣΔΙΜ

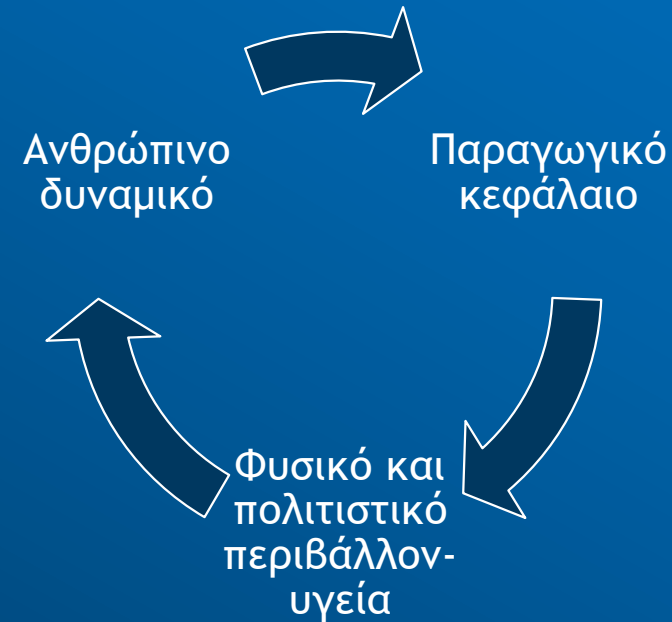
Αναπτυξιακός Στόχος του Προγράμματος

«Μετάβαση σε μια Οικονομία Μηδενικών Ρύπων στις Περιοχές που πλήττονται οικονομικά από την παύση της αξιοποίησης ορυκτών καυσίμων»

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

Στρατηγική

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027
-
Στρατηγική

Περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ

Περιφέρειες :

Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης

Δήμοι :

Μεγαλόπολης, Γορτυνίας, Τρίπολης, Οιχαλίας, Περιφέρειας Πελοποννήσου

Επιλογές Πολιτικής

7 Πυλώνες

Επιχειρηματικότητα

Έρευνα και Καινοτομία

Ενέργεια

Περιβαλλοντική αναγέννηση

Ανθρώπινοι πόροι

Ψηφιακή μετάβαση

Ποιότητα ζωής

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

Στρατηγική
Πυλώνες 1,2

Πυλώνας 1: Επιχειρηματικότητα

- Υφιστάμενες επιχειρήσεις
Μετασχηματισμός - ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
- Νέες επιχειρήσεις
Δημιουργία θέσεων απασχόλησης - οικονομική διαφοροποίηση - εκσυγχρονισμός και μετασχηματισμός υφιστάμενου παραγωγικού μοντέλου

Πυλώνας 2: Έρευνα και Καινοτομία

Σύνδεση με
παραγωγή,
προώθηση νεοφυούς επιχειρηματικότητας και δημιουργίας
τεχνοβλαστών,
ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Στρατηγική Πυλώνες 3,4

Πυλώνας 3: Ενέργεια

- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης σε συστήματα και υποδομές οικονομικά προσιτής «καθαρής» ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών αποθήκευσης
- Επενδύσεις για την παραγωγή θερμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι τροφοδοτούνται αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές

Πυλώνας 4: Περιβαλλοντική Αναγέννηση

- Αποκατάσταση υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων και αλλαγή χρήσης αυτών
- Προστασία των οικοσυστημάτων και φυσικού περιβάλλοντος
- Ενίσχυση κυκλικής οικονομίας

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

Στρατηγική
Πυλώνας 5

Πυλώνας 5: Ανθρώπινοι Πόροι

- Υποστήριξη εργαζομένων και ανέργων
 - αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση (upskilling & reskilling) των εργαζομένων σε επιχειρήσεις που χρειάζονται υποστήριξη για τη μετάβασή τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων
- Άτομα που
 - σύνδεση και υποστήριξη τους κατά την αναζήτηση εργασίας, των ατόμων που χάνουν τη δουλειά τους λόγω της μετάβασης, με τις ανάγκες των νέων επιχειρήσεων
- Επενδύσεις σε υποδομές
 - εκπαίδευσης, κατάρτισης και διευκόλυνσης της ένταξης στην αγορά εργασίας,
 - φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

Στρατηγική
Πυλώνας 6

Πυλώνας 6: Ψηφιακή Μετάβαση

- Εστίαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων οι οποίες χρειάζονται στήριξη για τη μετάβασή τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων
- Ενίσχυση νέων επιχειρήσεων στον κλάδο των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Ανάπτυξη ψηφιακών λύσεων στους τομείς της «πράσινης» οικονομίας
- Ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων των επιχειρήσεων που κυρίως χρειάζονται στήριξη για τη μετάβαση στην οικονομία μηδενικών ρύπων
- Ανάπτυξη και πιστοποίηση δεξιοτήτων για τη δημιουργία νέων επαγγελματιών πληροφορικής

Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού ΔΑΜ

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

Στρατηγική
Πυλώνας 7

Πυλώνας 7: Ποιότητα Ζωής

- Ανάπτυξη υποστηρικτικών ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών ευφυών κοινοτήτων
- Υλοποίηση επενδύσεων
 - έξυπνης και βιώσιμης τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής του τομέα των τοπικών μεταφορών και των υποδομών του από τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου
 - που συνιστούν τμήμα Ολοκληρωμένων Χωρικών επενδύσεων στις περιοχές παρέμβασης

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027
-
Προτεραιότητες

Προτεραιότητες

1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες
6. Τεχνική βοήθεια

Πυλώνες

1. Επιχειρηματικότητα
2. Έρευνα και Καινοτομία
3. Ενέργεια
4. Περιβαλλοντική αναγέννηση
5. Ανθρώπινοι πόροι
6. Ψηφιακή μετάβαση
7. Ποιότητα ζωής

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

Προτεραιότητα 1 Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

Βασικές Ομάδες Στόχου:

- Υφιστάμενες επιχειρήσεις που ανήκουν στους παρακμάζοντες ή μετασχηματιζόμενους τομείς του οικείου ΕΣΔΙΜ και στους τομείς προτεραιότητας εθνικής σημασίας της Περιφέρειας
- Νέες επιχειρήσεις
- Νεοφυείς επιχειρήσεις και τεχνοβλαστοί υψηλής έντασης γνώσης
- Συμπράξεις επιχειρήσεων & ερευνητικών κέντρων
- Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα
- Φορείς στήριξης επιχειρηματικότητας & καινοτομίας
- Οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς επιχειρηματικότητας & καινοτομίας

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων:

- ✓ Ενίσχυση της ικανότητας έρευνας & καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
- ✓ Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τις επιχειρήσεις
- ✓ Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΠΜΕ και ΜΜΕ
- ✓ Δημιουργία & αναβάθμιση οργανωμένων χωρικών υποδοχέων
- ✓ Ενίσχυση σημαντικής κλίμακας παραγωγικών επενδύσεων

Εμβληματικά έργα που σηματοδοτούν τον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη στροφή της περιφέρειας στην έρευνα και την καινοτομία:

- ✓ Ζώνη Καινοτομίας στη Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- ✓ Ανάπτυξη επιχειρηματικού εμπορευματικού πάρκου στο Δήμο Μεγαλόπολης

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Προτεραιότητα 2 Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα

Υποστήριξη της μετάβασης των ενισχυόμενων περιοχών του Προγράμματος σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Βασικές Ομάδες Στόχου

- Επιχειρήσεις
- Ιδιώτες -Νοικοκυριά
- ΟΤΑ (Δήμοι και Περιφέρειες) και επιχειρήσεις ΟΤΑ
- Οργανισμοί Δημοσίου
- Ερευνητικά κέντρα

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων

- ✓ Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης
- ✓ Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- ✓ Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης και προώθηση ηλεκτροκίνησης

Εμβληματικά έργα

- ✓ Πράσινο Κέντρο Δεδομένων και Υπερυπολογιστή Δυτικής Μακεδονίας
- ✓ Κόμβος Καινοτομίας για H₂

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Προτεραιότητα 3 Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία

Αναγέννηση, απορρύπανση και αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων και την υλοποίηση των αναγκαίων υποδομών
Ενίσχυση έργων κυκλικής οικονομίας
Προώθηση μέτρων αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων στη Δυτική Μακεδονία και την ευρύτερη περιοχή της Μεγαλόπολης

Βασικές Ομάδες Στόχου

- ΟΤΑ (Δήμοι και Περιφέρειες) και επιχειρήσεις ΟΤΑ
- Επιχειρήσεις
- Πληθυσμός περιοχών παρέμβασης

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων

- ✓ Αναγέννηση, απορρύπανση και αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων
- ✓ Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία
- ✓ Εξοικονόμηση και αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Προτεραιότητα 4 Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου

Βασικές Ομάδες Στόχου

- άνεργοι
- εργαζόμενοι
- επιχειρήσεις
- εργοδότες
- άτομα με χαμηλές δεξιότητες, αναπηρία και χρόνιες παθήσεις

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων

- ✓ Άμεση αντιμετώπιση των συνεπειών της απολιγνιτοποίησης στην αγορά εργασίας
- ✓ Προώθηση και ενίσχυση της απασχόλησης
- ✓ Κατάρτιση και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού
- ✓ Προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων
- ✓ Κοινωνικοοικονομική ένταξη
- ✓ Αναβάθμιση υποδομών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- ✓ Αναβάθμιση υποδομών κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας
- ✓ Δια Βίου Εκπαίδευση ενηλίκων

Εμβληματικά έργα

- ✓ Πράσινη αναβάθμιση υποδομών και εκπαιδευτικών μαθημάτων (Πράσινα σχολεία)

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Προτεραιότητα 5 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες

Βασικές Ομάδες Στόχου

- Δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας, κοινωνικοί εταίροι, επιμελητήρια και επαγγελματικές ενώσεις
- ΟΤΑ Α' και Β' / Αναπτυξιακές Εταιρείες ΟΤΑ Α' και Β'
- Πληθυσμός περιοχών παρέμβασης

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων

- **Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις αστικές περιοχές**
Παρεμβάσεις χωρικής ανάπτυξης στο πλαίσιο Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ), παρεμβάσεις ολοκληρωμένου χαρακτήρα (π.χ. Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας) στους σημαντικότερους οικισμούς των ΠΕ Κοζάνης, Φλώρινας και στο Δήμο Μεγαλόπολης.
- **Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις νησιωτικές και αγροτικές περιοχές Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη: παρεμβάσεις που αφορούν στις περιοχές που βρίσκονται πλησιέστερα στα λιγνιτικά πεδία.**
Νησιωτικές περιοχές, παρεμβάσεις κυρίως στις περιοχές των νησιών της πρωτοβουλίας Greco Islands στο Βόρειο και Νότιο Αιγαίο
- **Ευφυείς κοινότητες**
Υποστήριξη υλοποίησης επενδύσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό πόλεων και κοινοτήτων, μέσω της υιοθέτησης καινοτόμων, βιώσιμων και ολοκληρωμένων τεχνολογικών λύσεων που καθιστούν τη λειτουργία τους φιλικότερη προς το περιβάλλον και πιο αποδοτική.

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

Προτεραιότητα 6 Τεχνική Βοήθεια

Βασικές Ομάδες Στόχου

- Υπηρεσίες Διαχείρισης του Προγράμματος
- Δικαιούχοι Πράξεων του Προγράμματος (Δήμοι, κλπ)
- Φορείς άσκησης των πολιτικών του προγράμματος

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων

- ✓ Ενέργειες της τεχνικής υποστήριξης σχετικά με τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο του ΠΔΑΜ
- ✓ Δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των έργων
- ✓ Προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, κάλυψη δαπανών για την ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων του Προγράμματος

Δημόσια Δαπάνη ΠΔΑΜ (€)

1.617.716.955

Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες

1.550.317.939,65

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

67.399.015,35

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-
Χρηματοδότηση

Περιφέρειες παρέμβασης ΠΔΑΜ	Δυτική Μακεδονία	Πελοπόννησος	Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο & Κρήτη		
				Σύνολο	% επί του συνόλου Προγράμματος
Συνολική κατανομή/περιφέρεια παρέμβασης	1.018.644.911,86	388.248.261,70	210.823.781,43	1.617.716.955,00	100%
Προτεραιότητες Προγράμματος					
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	494.602.432,84	215.827.844,96	50.569.722,20	761.000.000,00	47,00%
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα	164.519.515,72	51.257.137,69	41.723.346,59	257.500.000,00	15,90%
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	68.000.000,00	27.750.000,00	15.750.000,00	111.500.000,00	6,90%
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	197.457.014,65	48.803.393,85	20.688.691,49	266.949.100,00	16,50%
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες	53.300.000,00	29.080.000,00	73.680.000,00	156.060.000,00	9,60%
6. Τεχνική Βοήθεια	40.765.948,65	15.529.885,20	8.412.021,15	64.707.855,00	4,00%

**Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027**
-
Χρηματοδότηση

Προτεραιότητες ΠΔΑΜ

1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	47,0%
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα	15,9%
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	6,9%
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου	16,5%
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες	9,6%
Τεχνική βοήθεια	4,0%

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027
-
Χρηματοδότηση

Διαδικασία διαβούλευσης - 2^η φάση

Πρόγραμμα ΔΑΜ
2021-2027

-

2^η φάση Διαβούλευσης
Αξιολόγηση-ενσωμάτωση
παρατηρήσεων & προτάσεων

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

-

2^η φάση Διαβούλευσης
Αξιολόγηση-ενσωμάτωση
παρατηρήσεων & προτάσεων

Διαδικασία διαβούλευσης - συνέχεια

Η 2^η φάση Διαβούλευσης Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 και ΕΣΔΙΜ, θα ολοκληρωθεί στις 25 Ιουνίου
Υποβολή σχολίων και προτάσεων στην ηλεκτρονική
διεύθυνση: tg@sdam.gr

Η επίσημη Υποβολή θα ακολουθήσει μετά την υποβολή του
ΕΣΠΑ 2021-2027

Έγκριση ΠΔΑΜ 2021-2027 και ΕΣΔΙΜ από την Ευρωπαϊκή
Επιτροπή.

Πρόγραμμα ΔΑΜ 2021-2027

Ευχαριστώ, Σταύρα Αγγελίδη.

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ